

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Dominica Secvnda In Qvadragesima.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

& quo in statu, quo in stupore & raptu cum iucunditatis & gloriae abundantia repletus dixisti: *Bonum est nos hic esse?* Concede Petre, ac tecum fateor, bonum esse Iesu Christo adhaerescere, ac cum eodem versari: extra cuius gloriam nulla penitus iucunditas, nulla felicitas, nulla denique beatitudo inuenienda est.

*Esth. 6.
Gen. 45.*

Eia igitur, Christiani Auditores, ponite vobis ob oculos, laetitiam, gaudium, exultationem, raptum, extasum, & stuporem, quem in Transfiguratione Apostolus hic ostendit. Et sane si Iudaei obstupuerint; ubi Mardochaeum pretiosis & splendidis vestibus indutum, & humilem Esther ad regiam dignitatem sublimatam videre; si fratres Ioseph, cum in regio sedentem throno, ac totius Aegypti habenas moderantem contemplantes, demirati sint: quid de Apostolis eorumque stupore hic dicere poterimus: cum humilem suum Dominum repente in monte Thabor eleuatum viderit, ac velut in sublimi quodam throno, gloriae & diuinitatis vestibus indutum, confidentem? quo eos affectos gaudio & laetitia putabimus, cum insignem illam Esther, humanitatem scilicet nostram, ad Regiam diuinitatem euectam vident, ac varietatibus aureis circumamictam? Crediderim cognatos & parentes David non parum obstupuisse, cum cum regio more indutum, ac inter primos regni proceres collocatum intuentur: gaudium tamen discipulorum & stuporem maiorem fuisse existimem, quando humilem illum Iesum Nazarenum, qui tanto tempore in solitudine fuerat commoratus, & olim in stabulo natus, quique fabri filius a multis habebatur, Angelico & caelesti assumpto habitu, gloriosum, splendidum, fulgentem, ac diuinitatis suae specimen ostendentem conspiciunt.

Bone Deus, benignissime Deus, si tantum vnica gloriae tuae icintilla ac specimen, admirationis Apostolis tuis parere potuit, quid in caelestibus illis habitaculis fore credendum est? Quid quaeso, erit, cum tota videbitur uti est, quando eadem semper, sine termino sine defatigatione, in perpetuum, summo ac pleno gaudio & perfecte pandetur? Si vnica modo gutta tantum voluptatis

potuit afferre, quid ipsum mare, quid intergrum gloriae Oceanum facturum putamus? Erit, erit scilicet illic, ubi clamare licebit, *Bonum est hic nos esse.* Tu vero o fortis animarum nostrarum zelator in montem illum aliquando nos subleua, praebere nobis videndam gloriam, non quidem transfigurationis, ac diuinae tuae essentiae, sicuti in caelesti illa ac beata regione a Beatis conspicitur: ad quam nos imple Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus aliquando deducant. Amen.

DOMINICA SECUNDA IN QUADRAGESIMA.

Partitio.

- I. De caelesti beatitudine.
- II. De Transfiguratione, eiusque partibus perfiguratis declaratis.
- III. De Transfiguratione similibus exposita.
- IV. De caelestibus aeternitate.

Assumpsit Iesus Petrum, & Iacobum, & Ioannem fratrem eius, & duxit illos in montem excelsum seorsum, & transfiguratus est ante eos. Luc. 9.

FIGURA.

Summus ille Iudaeorum legislator Moyses, cum acceptis tabulis legis, de monte Sinai descendere, ut populo sese caelitus missum, & a Deo ad leges eius orbi proponendas destinatum declararet: tanta gloria ac lumine vultus eius, Deo id permitte, resplenduit, ut populus in eum intuitus, splendorem fulgoremque ex oculis eius emicantem nequaquam potuerit sustinere. Rem non admodum dissimilem in hodierni Euangelij historia contempler. Video namque non Moesem, sed Iesum Christum, montibus aeternis descendere, ut se filium Dei, caelitus missum, ac verum Messiam & Legislatorem mundi esse demonstraret: quem Pater aeternus in monte Thabor tanta maiestate, ac tanta diuinitate effulgere fecit.

Exod. 24.

cit, vt Apostoli vultus eius splendorem, ac radios, & emicantem inde gloriam perferre nequaquam potuerint. Denotat hoc ipsam Transfigurationis maiestatem, quæ profecto digna est, quam omnes merito admirentur, adorent, & obstupescant. De ea vt nos pro dignitate loquamur, opem & auxilium Paracliti, preces mediatrices nostræ Virginis gloriosissimæ adhibendo, A V E M A R I A recitando inuocemus.

I. Interrogatus ab Hierone Syracusanorum tyranno Simonides Philosophus, vt M. Tullius memoriæ prodidit, quid esset Deus, triduum ad cogitandum & deliberandum postulauit: quo euoluto aliud iterum triduum petijt, quod sæpius repetens, tandem cum responsum diutius differret, dicere coactus fuit: *Quanto diutius considero, tanto mihi res videtur obscurior.* Equidem id ipsum hodierna die de beatitudine cælesti dicere merito potero: quo enim diutius perfectionis eius abyssos considero, eo magis meditando me in infinitam illam abundantiam immergo, admirandoq; in profundum & obscuritatis tenebras deuoluo: nam *dum breuis esse laboro obscurus fio.* Itaque dicere cum Aug. mihi liceat: *Excedit facultatem eloquentia mea, transcendit capacitatem intelligentia mea illud decus illa gloria, illa celsitudo.* & cum D. Ioanne Chryf. *Effugit omnem sermonem atq; omnem sensum humana mentis, excedit decus illud, illa pulchritudo illa gloria, illa magnificientia.*

1. Cor. 2. Quid v. tu d. Apostole Paule, qui in altero orbe ambulasti, ac gloriæ huius scintillam aliquam vidisti, de ea dicis? *Nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ preparauit Deus diligentibus se.* Perinde ac si diceret: Cesset humani iam intellectus curiositas immensitatem diuinæ gloriæ velle comprehendere. neque enim humana mens eo pertingit, nec auris percipere, aut ratio ipsa, aut humani vires ingenij infinitam beatitudinem queunt comprehendere. Nam quem admodum in Propitiatorio duo Cherubin utrimque positi visabantur, qui sese mutuo cum stupore contemplantes alis illud cooperiebant: ita quoque mihi in hac beatitudine velut in propitiatorio, videre videor: cetero namque hodie homines simul Angelos,

Tom. 1. Bessæi Quadrage.

instar duorum Cherubim, stupore defixos, alis silentij sui splendorem gloriæ huius obtegentes.

Tanta porro beatitudinis huius magni-Beatitudo & dignitas est, vt Angelicus Doctor nis magister Thomas nihil Deum aut maius, aut excellentius posse condere affirmarit: & sane tanta est, vt iam à quinque annorum millibus Seraphim, atque omnes Angelicæ potestates præ admiratione suspensæ & stupore defixæ fuerint.

Cicero tantam esse pulchritudinem virtutis aiebat, vt si oculis conspici posset, omnes ad se mortales ex pulchritudine traheret, & amore sui incenderet. Si vero gloriam cælestem cognitam habuisses M. Tulli, de beatitudine id iure meritoq; dicere potuisses: tantus namq; eius splendor est & venustas, vt si oculis pateret, omnes omnino homines, licet immanes ac barbaros, ad se inuitaret. Iacob conspecta Rachelis venustate atq; oculorum pulchritudine inter omnes Mesopotamiæ filias, statim eius amore captus est, & inescatus, adeo vt, quo eius aliquando amplexibus frueretur, seruum apud Laban septennio egerit: *Et videbatur illi pauci dies, præ amoris magnitudine.* Tu porro homo, si vel oculis cælestis illius Rachelis pulchritudinem hautire tibi liceret, non dubito profecto, quia te eius amore, summo Patri Laban, in seruum & mancipium, idque non septennio, sed, si vita ferret, annis mille & amplius, traderes.

Tribuni ac cæturiones Holofernis in ob-*Judith. 10.* sidione Betulæ, visa eximia venustate ac *Allegoria.* formæ excellentia quæ in Iudith vidua effulgebat, militibus hinc stimulos ad fortiter agendum subiecere, dicentes: *Quis c. memnat populum Hebraeorum qui tam decoras habet mulieres? ut non merito pro eis pugnare debeamus.* Hæc ipsa sunt verba, ijdem sunt stimuli, eadem orationes, militis Christiani, quibus nos Sancti alloquuntur, Prophetæ exstimulant, & Angeli, cælestis huius Iudith pulchritudinem quotidie contemplantes, nos in vita hæc militante, ad fortiter agendum, & cælum, in quo tot eximie res & pulchræ reconditæ sunt, violentia quadam rapiendum, adhortantur.

Pp Magnus

Num. 15.
Allegoria.

Magnus ille Israelitarum ductor Caleb, sexcenta virorum millia sub signis habens, & cum eis per desertum Sinai profectus, vt eos ad terram Chanaan gladio parandam incitaret, ingentem illis botrum, quem duo viri velut aliquod fertilitatis illius specimen in humeris recte portauerant, ostēdit: vnde omnes ita ad bellum animati sunt, vt communis per castra clamor exauditus sit, *Ascendamus, & possideamus terram illam.* Miscellæ animæ, q̄ in hac Ægypto à triplici Pharaone vincitæ velut mancipia, sub seruitute durissima gemitis, & exhaurimini, si vel exiguū aliq̄ue botrum fertis illius promissionis terræ videatis; nō est profecto dubitandū, quin statim rubrum huius mundi mare trāsiretis, ac mūdī huius deserta relinqueteris, quo ad terram viuentium, in qua tantarum copia affluit, ascendere poteris.

Idipsum hic hodie videmus contingere. Petrus enim Apostolorū Princeps ac Christianorum omnium caput, vita in monte Thabor gloriæ huius exigua quadam scintilla, cruciatuum, tormentorum, ac rerum omnium oblitus, exclamat: *Domine, bonum est nos hic esse.* Historiam Euangelij in Luca legimus: *Assumpsit Iesus Petrum, Iacobum & Ioannem frat. in eius, & transfiguratus est ante eos &c.* Primo de transfiguratione, ac deinde de beatitudine hac loquar.

Exod. 3.

Quod ad primum, cum attentius mecum rubrum illum ardentem, quem Moses in deserto vidit, considero, ac sublimem illum Eliæ raptum in curru igneo; videre mihi figuræ & vmbas gloriosi huius corporis videor, quod hodierna die in monte Thabor trāsfiguratum est. Quid enim differt rubrum ardentem & non conflagrantem, in monte Horeb videre, & gloriā & lumen corporis, quod tamen ipsum corpus non immutaret, in monte Thabor contemplari. Quid discriminis est inter Eliam curru igneo in caelum subuectum, & Iesum Christum corpore lucido & resplendente transfiguratum. *O rubrum! o Eliam! o mirabilia!*

Anima
Christi
primo con-
ceptionis

Verum, quo melius mysterium hoc intelligatis, aciem ingenij vestri exacuite, ac meminertis oportet, Christi animam à primo conceptionis momento beatā existitisse; adeo

inquam gloriosam, vt modo in calis est: momento Verbum enim diuinum, cui per hypostaticam & personalem vñionem coniuncta erat, videbat, atque eo perfecte fruebatur. Verum gloria illa, sublimi quodam & nouo miraculo, in parte nobiliori cōtinebatur, ne se in corpus transunderet; necesse namque erat, vt corpus supplicij, passioni, cruciatibus, morti deniq; ip̄i tolerandæ aptum foret. nō enim Christus in corpore glorioso quidquā pati potuisset.

Non est conueniens luctibus ille color.

Vultis huius rei figuram? David Goliath 2. Reg. 1. prostraturus, armis regijs granatus nunquam id potuit efficere, ac necesse fuit, funda & lapidibus, armis pastoritij, armatum, ac vestibus pastoralibus indutum in certamen & duellum descendere: *Et induit Saul David vestimentis suis, & imposuit galeam auream super caput eius, & estuit eum l. vicia, dixitq; Dau. ad Saul, Non possum sic incidere, & dep. suit ea. & tulit baculum suum.* Quod euident & apertum signum fuit, vetum nostrum David, Iesum Christum, Satannam, id est, vastum illum Goliath expugnare & debellare dum veller, nunquam armis regijs, diuinitatis scilicet suæ, indutum, vincere potuisset; sed armis pastoritij, id est, funda humanitatis nostræ, & lapidib. miseriarum nostrarum armatum, ac peregrini habitu assumpto, necesse habuisse cum eo eongredi. Tertio quoque Regum libro legitur: Regem Israel mutato habitu ad bellum egressum esse. Itale Iesus Christus natura suatorius mundi rex constitutus, redemptionis nostræ certamen ingrediens, habitum mutauit, *Et homo factus est.*

Omne Sampsonis robur in crinibus capitis situm erat, *si rasum fuerit caput meum, recedet à me fortitudo mea, & deficiam eroque, sicut ceteri homines.* ad eundem etiam modum omne passionis & meriti fundamentum in Sampson nostro Iesu Christo, in crinibus & fragilitate humanitatis eius consistebat. Et quemadmodum, nisi Philistæi caput Sampsonis rasissent, nunquam eum perdere aut occidere potuissent: ita quoq; nisi corpus hoc nouacula passionis, ac gladium crucis, atq; aliquid paci potuisset, ac semper glorio-

gloriosum exstitisset; nunquam comprehendi, nunquam mori potuisset, & proinde nunquam saluari potuissimus. Necessè itaque fuit hanc gloriam abstrahere, vt corpus passibile efficeretur.

Figura.
1993.

Audite figuras. Arca fœderis Iordanem intrante, vt Israelitę in terram promissionis descenderent: *steterunt aquę descendentes in loco suo, & ad instar montis intumescētes apparebāt, quę autem inferiores erant, in mare descenderunt.* Ita quoq; quo in terram promissionis, id est, in cœlum transire possimus; arca sacre illius humanitatis, non quidem Iordanem, ac passionis mare intrante, vt euentes illę ac violentę aquę glorię in superiore parte animę hauserunt: inferiores vero defluerunt: siquidem omnes mundi delicias reiecit, atq; omnia pœnarum genera suscepit. Gloria ac sublimis illa glorię visio quieuerit, ac steterit; cruciatus vero, labores, ac ipsa mors semper ad ima solito ausu defluerunt.

Iudith. 7.

Holofernes Bethuliã obsidens, quo citius & facilius eam expugnaret, *constituit per gyra centenarios per singulos fontes & incidi præcipit aqua ductum eorum.* Ita quoq; Redemptor noster in redemptionis nostrę obsidio, vt corpus suum passionib; magis exponeret, à primo conceptionis suę tempore glorię scaturigines inuasit, ac magni illius fontis ductus occupauit, nihil vt in anteurbia humanitatis suę redundaret, aut reflueret.

2. Paral. 32.

Potens ille Rex Ezechias obturauit superiorem fontem aquarum Gihon, & auerit eas subter ad Occidentem vrbs David. Ad eundem plane modum Saluator ille orbis, scaturiginem torrentis glorię suę, ne in corpus efflueret, obstruxit, & à primo incarnationis suę tempore ad superiorem anime partem eum traduxit. Atque omnia hæc non sine miraculo, non sine supernaturali quadã dispensatione peracta sunt; ita namque Ecclesię lumen loquitur Augustinus. Thomas item Aquinas: *Dispensatione quadã diuina factum est quod gloria anime non redundaret in corpus, vt in corpore passibilis nostrę redemptionis expleretur mysterium?*

Epist. 36. ad
Dioscor. 3. p.
7. 43. art. 7.

Verum vetus hoc miraculum hodie alio quodam miraculo non nihil obscuratum est: cum scilicet gloria illa, quę tanto temporis

spatio in intima animę parte veluti captiua delituerat, ac conclusa fuerat, in libertatem restituta est. Hodie mare illud Rubrũ, quod *Exod. 14.* ad nos conseruandos, & ad peccata nostra, Ægyptios scilicet, demergenda seiunctum fuerat, ad primum situm ac pristinum locum reuersum est. Hodie sol ille glorię, qui in *Ios. 10.* medio huiusce animę: velut in orbe suo cœlesti, cõstiterat, cursum suum profecutus est, & ad vsque antipodes corporis descendit. Hodie diurna illa eclipsis, q̄ triginta duob; annis durauerat, finem accepit, & sol ille glorię sese videndum præbuit.

Cogitate igitur vobiscum, Auditores, Christi Iesu animam, à primo conceptionis momento, instar facis accensę, aut potius instar solis fuisse, corpus vero eius instar vitri lucidissimi; & simul vobiscum perpendite, à solis radiis hæctenus vitrum illud, non sine continuo quodam miraculo, penetrari non potuisse: at hodierna die nouo miraculo eclipsim illam finiri, vt vno miraculo cessante, alterum subintret, atque hoc est, quod vulgo Transfiguratio appellatur.

Canta igitur iam David, & melodis concrepa vobis: *Dominus regnauit, decorem indutus est.* videamus namque hic eum indutum lumine, sicut vestimento tuque sponsa exulta & iubila; *Ecco dilectus tuus, candidus, & rubicundus, electus ex millibus.* Nihil me vniquam simile vidisse memini. ò noua paradoxa! ò metamorphoses admirabiles! *μετεμορφωθη ειν αερος ος αι τοις*, Græcus textus habet: *transformatus est*, transfert hæreticus; *transfiguratus est*, ait Catholicus. O res penitus admirandas!

Psal. 104.

Respicite, vos multarum rerum cognitio- III.
nis auidi, diuinum illum Chamæleontem, ad Christus
omnes sese colores variantem, & colorem uinus est
glorię in cœlestibus, colorem paupertatis Chamæ-
in mundo, colorem humilitatis induentem leonem, & Pro-
in cruce. Videant hic suum Proteum Poetæ: *teus, gestantem tot in vno corpore formas.* Videte illum, qui in cœlis Deus est, in terris homo. *Et homo factus est*, qui modo Viator est, modo *Ioan. 2.* comprehensor, modo simul vtrunq; in natiuitate subtilis, in calcandis aquis agilis, in Eucharistię Sacramento impatibilis. ò verum igitur Proteon!

Pp 2

Dicunt

*Aristot. 2.
Phys. 6. 5.*

Dicunt Phisici, materiam primam esse in potentia ad omnes formas. Hic quoque videmus primam materiam, sacram hanc humanitatem, principium scilicet redemptionis nostrae omnium esse formatum & figurarum capacem: in caelis quippe *figura substantia Patris est*; in terris *formam serui accipiens*: in altari inuisibilis est, in monte Thabor gloriosus, in cruce patibilis, post resurrectionem impatibilis. hanc quamnam igitur hanc formam, quamnam figuram!

Iris.

Demirantur naturalium rerum scriptores Iridem, eiusque pulchritudinem tantopere depraedicant: cum scilicet sol nubem, quae ei ex aduerso est feriens, semicirculum hunc, quinque fucatis coloribus, fuluo nimirum, viridi, croceo, duobusque alijs intermedijs, hiacynthino & luteo, distinctum, producit. Et sane si penitus rem considerate velimus, res ipsa digna est, quam omnes demirentur, quin & ipse Salomon omnes inuitat, ut visa Iride, velut re eximia, in admirationem rapiantur. *Vide arcum in caelo cum suo splendore mirabilis: & benedic, qui illum fecit.* Unde eam Plato admirationis matrem & ornamentum caeli appellare consuevit. Nihil haec sunt & exigua; Ecce enim hic in monte Thabor Iridem alijs longe praestantiorum & pulchriorem. Videte hic colores longe alios, longe insigniores, & prioribus eminentiores. Videte hic solem diuinitatis, nube corporis percussa, egregiam hanc transfigurationis Iridem, viuis coloribus candoris, luminis ac gloriae insignitam, hodie producentem.

Christi diuinitas Luna comparatur.

Quin etiam in hoc monte solem & lunam contemplerini: adeo ut montes in caelos, & caeli in montes commutari videantur. Imo videte hic solem diuinitatis, ac lunam humanitatis. Vt enim Luna, sicut nostis, suum lumen a sole mutuatur, ita quoque humanitatem a diuinitate, hodie gloriam & lumen mutuari videmus. Luna inquam, quam Angeli ita nominauerunt, *Qua est ista, qua progreditur quasi aurora, pulchra ut luna.* Et sane, o sacra humanitas, nos omnes lunam te confitemur; quippe quae fluxus & refluxus in Sacramento: um mari causa existis: quae plurimos in te influxus habes, quae diuersos

nobis aspectus & formas exhibes. Luna quoque modo media est, modo crescens, & alias decrescens, modo eclipsim patitur, modo plena conspicitur: id ipsum & in sacra hac contingere humanitate videmus: paruum videmus & exiguum in praesepio, quando *parvulus natus est nobis*, nouam, post resurrectionem: eclipsi obscurari & offuscari in cruce: plenam vero hodierna die in monte Thabor, *& resplendunt facies eius sicut sol*

Verum sublimius adhuc in sublimi hoc mysterio, & semper de luna loquentes euolemus. Solemus quoque e diuerso luna aspectu & variis eius coloribus diuersas temporum qualitates praesagite, nam teste Poeta:

Pallida luna pluit, rubicunda flat, alba serenat.

O Sacra Saluatoris nostris humanitatis luna, cum te pallentem in montem Oliueti intueor, statim pluuia & nimbos auguro, at nimbos sanguineos: cum te rubicundam & sanguine purpuratam in monte Caluarie contempro, certus sum ventos, procellas & tempestates aerumarum suppliciorumque impendere. Verum cum te modo in monte Thabor candidam & fulgidam video, gloriam felicitatemque agnosco, ac simili nos aliquando porturos praesagio.

Iesu bone, Iesu dulcissime, cum de monte Thabor loqui audio, venit mihi in mentem montis Caluarie: cum de tua transfiguratione loqui incipio, acerbissima tua passio statim mihi ante oculos versatur. Hic te gloria circumdatum intueor, illic te satuarum opprobrijs video, hic tibi discipuli adhaerent, illic te ad vnum omnes derelinquunt; hic inter Prophetas te contempro, illic inter latrones medius apparebis, hic nisi lumen & fulgorem conspicio, illic praeter tenebras & arumnas nihil erit. At relictis hisce antichribus ad gloriam illam vela conuertamus: in die quippe adeo laeta & iucunda, atque adeo gloriosa, non nisi de laetitia, beatitudine ac gloria loquendum est. Videas namque eadem Petrum extra se rapitum, eadem caprum & inebriatum, an non audis clamantem: *Bonum est nos hic esse?*

Porro, quod hodierna die in monte Thabor, fieri

Isai. 9.

Cum Caluarie mons Thabor collat.

Beatitudo fieri videmus, quod Petrus hic degustat, non nisi specimen & umbra, non nisi guttula est magni illius beatitudinis Oceani, quæ in cælis habitur: ita namque Sacra eam Scriptura nominat: *Torrente voluptatis tua potabis tua.* Ac vere quidem: quid enim est in cælis, nisi torrens quidam voluptatis, nisi deliciarum profundum, quam diuitiarum Oceanus. Testem & suffragatorem habeo Vatem regum: *inbrabantur ab vbaratu domus tua.*

O nouam loquendi metaphoram! quin & de se ipso loquens ait: *Satiabor cum apparuerit gloria tua;* quali diceret: Quanto plus de aquis voluptatis deliciarumque mundi huius haurio, tanto mihi sitis augetur magis, & eo animam interius turbatior & leatio. Quid? anne ambitio animum tuum occupauit, o rex, an tua sorte & quidem adeo laeta contentus non es? cum nimirum est pastorica casa, & ab ouili ad sceptrum & diadema sublinatum, tot populis & vrbibus dominari, ac tanti imperij habenas moderari te videas? anne ad maiores etiam honores aspiras, vt dicas, *Satiabor?* tot regna animum tuum non satiant? fieri ne potest, vt tanti tamque ampli honores te nondum repleant. Bene tamen ait; quidquid enim in mundo est, imo totus mundus, animam hominis saturare haudquaquam potest.

Insignes historiarum Alexandrum, ait Plutarchus, toto terrarum orbe ab vno polo vsq; ad alterum subiugato, cum gemisset, vna Philosopho, non recte philosophante plures esse mundos intellexisset, lacrymari cœse mundos intellexit. Magnam illum Macedonum regem Alexandrum, ait Plutarchus, toto terrarum orbe ab vno polo vsq; ad alterum subiugato, cum gemisset, vna Philosopho, non recte philosophante plures esse mundos intellexisset, lacrymari cœse mundos intellexit.

Vnus Pellæos uenire non sufficit vbi. Videte igitur, num totus terrarum orbis hominis mentem satiare queat. Idem pene de Augusto tradit Suetonius: qui quamvis vniuersi orbis foret Monarcha, ac pacem per omnes mundi plagas confirmasset, noctes tamen trahebat insonnes; adeo cum curæ & internæ animi anxietates diuexabant. Ecce Deus bone totius mundi Imperator quiescere non potest, tranquillius esse nequit &

plura concupiscit. Iudæus quidam regio pro- gnatus stemmare, Adad nomine, cum relictâ Historiam insignis. Ierusalem patria, in Ægyptum fugeret, tam benigna fortunæ aura in aula Principis Ægypti vius est, vt præ caeteris cum amore prosequeretur, honores ei amplissimos contulerit, & vxoris suæ sororem ei in vxorem dederit. O vere benignum fortunæ flabrum, & vere regis honores! Ipse tamen tantis honoribus exornatus, quamuis maiorem insuper benevolentiam & fauorem Rex promitteret, dimitti à Rege petijt, ac veniam in patriam suam redeundi postulauit. An non per hunc Adad animam nostram ad viuum exprimi videmus? quæ ad mundi aulam, vclut in Ægyptum sese conferens, licet princeps mundi huius honoribus, delitijs, diuitijsque eam exornare queat, nunquam tamen adeo benigne ab eo haberi potest, quin semper ad cœlestem illam Ierusalem patriam suam & naturalem habitationis locum penitus aspirans, anhelet. Nihil enim eam præter hanc gloriâ, satiare potest: nam quamdiu his in fluctibus iactatur, & procellis concutitur, semper ad æternam illam beatitudinem aspirat. illa, illa est, qua hodie Petrus Apostolus satius exclamat: *Bonum est nos hic esse;* ipse iam satur sum Domine, sorte mea contentus, aliam à te beatitudinem non requiram, quia *Bonum hic esse.*

Anima hominis sola beatitudine cœlesti satiatur.

Vos porro infelices demones, qui in infernali barathro cruciamini, quique miseris animas incendio, flammis, rotis, & culeis, tormentisque grauissimis torquetis, quique hæc gloria cœlesti ac beatitudine æternam estis privati; nequaquam dice. e potestas: *Bonum est nos hic esse.* verum verbo mutato, & desperatissimi exclamare: *Malum est nos hic esse.* Vos quoque infelices ac ter & amplius infortunata animæ, quæ apud inferos conflagratis, in Deum blasphemias euomitis, quæ de salute vestra deperatis, ac rabie & furore debachamini, nunquam cum S. Petro dicere poteritis: *B. n. m. est nos hic esse;* ac semper & in perpetuum, sine vilo sine clamabitis: *Malum est nos esse.*

At nos miseri viatores, afflicti exules, licet penitentia nobis adhuc tempus sit, atque ad hanc aliquando beatitudinem nos per-

uenturos speremus, nondum tamen dicere possimus: *Bonum est hic nos esse*. Nam Apostolus eo loci hæc verba dicens, quo nos jam hic sumus, *nesciebat quid diceret*. Quid cogitabas Petre? Nosne igitur, hoc in mundo, veluti Iosephi in carceribus Ægypti, vt Danteles inter leones Babylonios, vt pueri in fornace Chaldaica, vt Ionæ in ventre ceti, & fluctibus vndique iactati, vt Israelitæ in medio maris Rubri, constituti dicere jure poterimus: *Bonum est nos hic esse?* Quale gaudium tibi erit, qui lumen cæli non video, aiebat Tobias ille senior in cœcitatibus caligine vitam trahens? imo quale gaudium, qualem iucunditatem, quas delicias anima in hoc vitæ casu haberet, quæ lumen solis huius, beatitudinis inquam, non intueretur?

Vos vero animæ, quæ in purgatorij ergastulis adhuc detinentur, licet cruciatus & tormenta intoleranda ibidem sustineatis, dicere tamen securæ jam potestis: *Bonum est nos hic esse*, cum scilicet de vestra salute, ac de æterna aliquando beatitudine, possidenda certæ jam sitis, & cum spes illa vobis ferendi & patiendi robur suppeditet.

Vos autem, Angeli, vos, inquam, beatorum animæ, merito jam dicere potestis: *Bonum est hic nos esse*, cum in eo versemini loco, in quo omne bonum reperire est, vbi omnia in illa Essentia diuina possidetis, omnia in illa velut in quodam speculo, tam præterita & præsentia quam futura, imo & ea quæ nunquam fuerunt, aut erunt, fieri tamen & esse possunt, vt Theologi asserunt, contemplamini. Ipsa quidem regina Saba, visa palatii & domus Salomonis magnificentia & splendore, præ admiratione & stupore exclamauit: *Beati viri tui, & beati serui tui hi, qui stant coram te semper*. At idem omnino Dauid vates de beatis illis dixit animabus, quæ tuto positæ loco, ineptias & inanias hominum derident, *Beati qui habitant in domo tua Domine*. Hæc porro domus nihil est aliud, ò Theologi, quàm diuina illa essentia: hæc est illa domus: in qua omnes sapientiæ & scientiæ Dei thesauri reconditi sunt: est repositorium, è quo tota mundi machina prodijt, & plures adhuc mundi prodirent, si vt potest, ita & vellet producere: est denique domus, de qua olim dictum est: *Gloria & diuinitas in domo eius*. Quomodo porro animas admirari eam par est, cum in illam intrauerint. Si enim Esther regina in Assueri Regis cubiculum ingressa, præ timore & maiestatis splendore, quem in regis vultu contemplabatur, exanimis concidit? Si filij Israel, cælesti illo mannae imbre viso, quæ stupore exclamarint: *Quid est hoc?* Quid, non dico facient, at diceant, anima illæ, cum eas in diuinæ illius essentia penetralia intrare, ac secretum Dei receptaculum subire contingeret? quantopere eas admirari par est, cum manna diuinæ consolationis sibi instar pluuiæ viderint infuere?

In supernis igitur locis terra Peru inuenienda est, illic terræ nouæ quærendæ, illic argentei & auri venæ indagandæ, illic thesauri sapientiæ, illic abyssi perfectionum inquirendæ. Illic miraculum, in Cæna Galilææ olim à Christo patratum, quotidie renouatur, vbi aqua tribulationis in dulcissimum consolationis vinum conuertitur. Illic generalis animarum fit transfiguratio, vbi corpora splendida, agilia, subtilia, impassibilia redduntur. O quænam illa voluptas erit, tot simul soles intueri? an non igitur ò anima mea, quæ ad huius gloriæ fruitionem nata, condita, destinata, ac prædestinata es, ad eandem contendes? an non montem illum Thabor contendes? Christum sequeris, crucem portabis, legem & præcepta eius seruabis, vt in eodem hoc monte hanc ipsam gloriam valeas contemplari? Si vero vos, Auditores, cum conscendere, & gloriam illam consequi, ac beati esse cupitis? montem ascendite, pœnitentiam agite, sanctificate jejunium, ac bonis operibus sine vlla cessatione incumbite, quo gloriæ huius compotes reddi valeatis.

Tu vero Iesu gloriosissime, splendor & lumen admirabile, qui hodie totus admirabilis factus es, gratia nobis tua succurre, omnes animæ vires ac potentias ad id conuertere, facultates nostras illuc impelle & dirige: memoria te solū cogitet, ac tui solius reminiscatur, intellectus te solum agnoscat, te denique solum

Gen. 49.
Dan. 14.
Dan. 2.
Ion. 2.
Exod. 14.
Tob. 5.

Beati in Dei
essentia omnia
velut in
speculo contemplantur.
3. Reg. 10.

Psal. 87.

solum voluntas diligit. Et cum miserum hoc corpus vna cum anima, gloria illius particeps reddi debeat, (quandoquidem tantum quantum anima laboravit, & sudavit) & cum id ipsum impassibile, immortale, & instar solis splendidum reddi necesse sit; obsecramus Domine, vt aptum velis id reddere & idoneum: fac vt pœnis & molestiis incumbat, ieiunia colat, austeritates & vitæ rigores sustineat, & in penitentiâ perseueret: fac vt genua te solum adorent, lingua te solum confiteatur; oculi in lacrymas tantum resoluatur, pectus singultus effundat, ac manus in corpus tantum insurgat, & de præteritis delictis ab eo vindictam exigant: nec amplius corpus gula, & abdomini seruiat, genio non amplius indulgeat, aut libidinibus impuris; voluptatibus te amplius transuersum rapi patiat. Sed fac, vt tibi vna cum anima gratum hac in vita obsequium præster: quo ambo post hanc vitam, non dico Transfigurationem in monte Thabor, sed in celestibus habitaculis diuinam tuam essentiam contemplari mereatur; ad quam nos Pater, & Filius, ac Spiritus S. perducere dignentur. Amen.

FERIA II. POST DOMIN. II.
QVADRAGESIMÆ.

Partitio.

- I. De Prædestinatione & reprobatione.
- II. De infelicitate animæ in peccatis obdurata.
- III. Querendum esse Deum.
- IV. Memerandum & cauendum istud, mori in peccatis.

Ego vado, & queretis me, & in peccatis vestris moriemini. Ioan. 8.

FIGVRA.

LEGIMVS in libris Paralipomenon, Azariam Prophetam, futuram Asæ Regi Iuda calamitatem, & mala quæ passurus erat, prædixisse: Quamdiu, inquit, legem Domini secutus es, semper tibi beneficia plurima

contulit, atque omnibus in rebus tibi benefecit: quoties eius opem in negotiis & rebus dubiis inuocasti, semper tibi quam promptissime præsto affuit; & vix cum quærere incipiebas, quin statim tibi auxiliaturus occurrebat. At è contra, si semel te reluctari, & legem eius infringere, & cultum deserere contigerit; vix eum relinquere incipies, quin te magis adhuc relinquet & abominabitur; & venient forsitan tempora, quibus eum quæsiturus sis, & non reperiturus, cum tu eum inuocaturus, & ille te neglecturus. O minas horrendas, ô prælagia Prophetica! *omnia contingebant eis in figuris* Eiusce rei figuram, Auditores, hodierno in Euangelio legimus. Audimus hic namque non quidem Prophetam, sed Prophetarum omnium principem Iesum, Pharisis ac Scribis eadem plane interminatam. Reluctamini aduersus me popule rebellis ac pernicax, derelinquitis me, ego quoque vos omnes derelinquam; atque ex hoc iam tempore desero: & mihi credatis velim, ventura aliquando tempora, quibus me queretis, & non inuenietis, & quibus in peccatis vestris moriemini verba horrenda & terribilia: quæ vt vere ac plene intelligere possitis, Spiritus Sancti auxilium nobis adesse, intercessione Deiparæ, Aue Maria dicentes, rogetemus.

Sublimia illa de prædestinatione Sanctorum, & reprobatione impiorum mysteria, a deo obscura & inuoluta sunt, vt nulla vis sit ingenij, quæ non cedat; nulla audacia & præsumptio, quæ non formidet; nullum pectus, ad damnum quod non paucat; nulla mens ea concipere gestiens, quæ non horreat & præ metu contremiscat. An non enim terribile & horrendum est, audire, nedum credere, Deum ab omni æternitate creaturas suas antequam quidquam meritorum vel demeritorum facerent, has ad æternam beatitudinem, illas ad æterna supplicia destinasse: *Esau odio habui*, vide damnationem; *Iacob autem dilexi*, vide prædestinationem ad gloriam. O rem nouam & inauditam! è duobus in ventre matris conclusis, hunc ad gloriam & illum ad damnationem æternam, antequam in lucem edantur, aut lumen solis intueantur, seligi, omnem admirationem superat. Video profunda illa iudicia etiam

1. Cor. 10.

I.

Mar. 1.